



almatysu@mail.ru.  
№4.04.2021 жыл.  
almatysu.kz

# АЛМАТЫ СУ

Алматы қаласы Энерготімділік және инфрақұрылымдық даму басқармасының шаруашылық жүргізу құқығындағы мемлекеттік коммуналдық кәсіпорыны



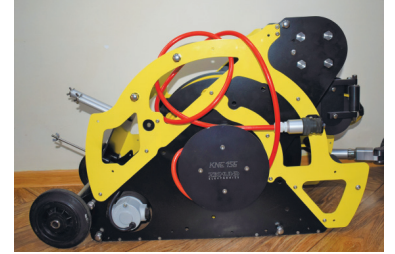
РАБОТА ПО СНИЖЕНИЮ  
ДЕБИТОРСКОЙ  
ЗАДОЛЖЕННОСТИ



СБЕРЕЖЕНИЕ ВОДЫ –  
НАСТОЯТЕЛЬНАЯ  
НЕОБХОДИМОСТЬ  
НАШЕГО ВРЕМЕНИ



ХОББИ –  
КОЛӨНЕР



ДЕФЕКТ  
НАЙДЕТ РОБОТ



## ЕРЛІК ЕЛГЕ МҰРА - ҰРПАҚҚА ҰРАН



3-5

# РАБОТА ПО СНИЖЕНИЮ ДЕБИТОРСКОЙ ЗАДОЛЖЕННОСТИ

Для сбытового подразделения любого предприятия одним из важных показателей является объем дебиторской задолженности за предоставленные услуги.

В связи со снижением экономической активности в связи с пандемией имеется рост просроченной задолженности потребителей за воды и канализацию.

Дебиторская задолженность на сегодняшний день составляет 503,07 млн. тг (физ. лица – 243,62 млн. тенге и юридические лица – 259,45 млн. тенге).

В целях снижения дебиторской задолженности выполняется весь спектр возможных мероприятий.

1. Оформлены гарантийные письма о рассрочке долга – 34,96 млн.тенге;

2. Находятся на рассмотрении в суде и нотариусе – 118,57 млн.тенге;

3. Передано на принудительное исполнение ЧСИ – 102,55 млн.тенге;

4. В работе 223,2 млн.тенге  
- Из них по МЖД 59,5 млн.тенге,  
- По ИЖС 47,44 млн.тенге,  
- По юридическим лицам и прочим потребителям 116,26 млн.тенге.

Кроме того, активно используется весь спектр досудебной работы:

• Отключения от услуг в количестве – 2998 на сумму 140,28 млн.тенге, из них оплатили



ли 55,89 млн.тенге.

• Досудебные уведомления в количестве – 1024 на сумму 86,94 млн.тенге, из них оплатили

51,83 млн.тенге.

Во второй декаде мая работниками ГКП «Алматы Су» были проведены мероприятия по рас-

клейке списков должников и уведомлений в многоквартирных жилых секторах г. Алматы.

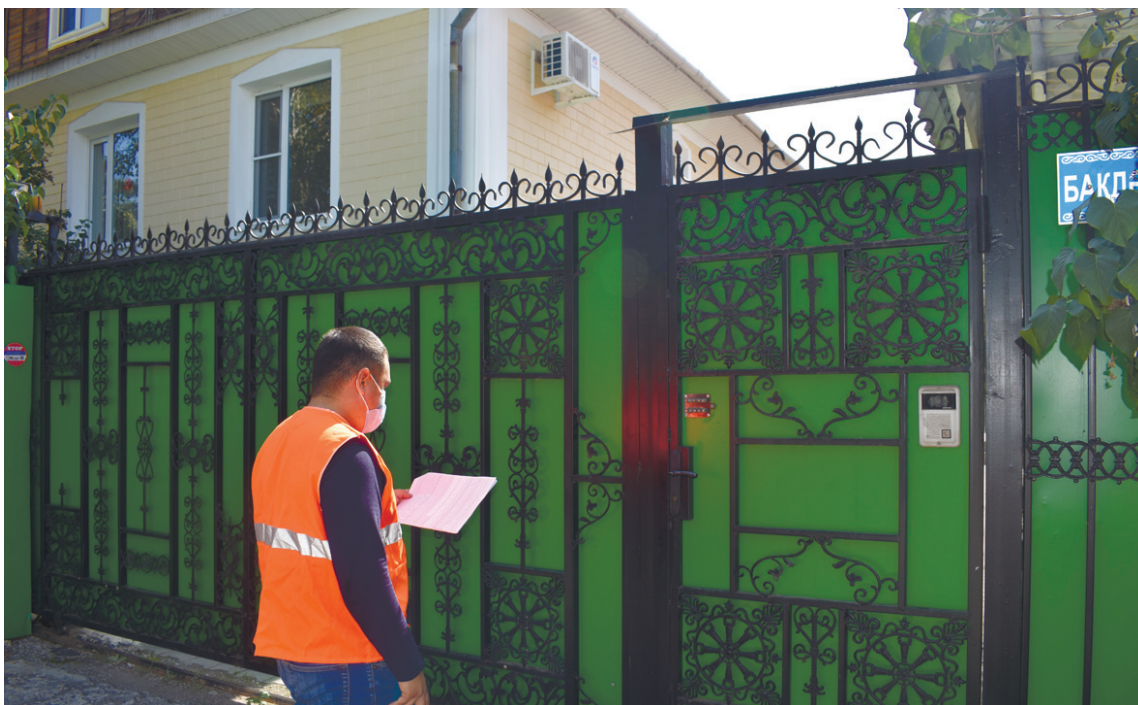
Всего данным мероприятием было охвачено 1403 многоквартирных дома, что составляет 11 119 квартир, имеющих задолженность в размере 115 335 793 тенге. В списках, расклеенных на досках объявлений, не были указаны персональные данные должников (только номер дома, квартиры и общий долг перед ГКП Алматы Су).

Согласно пункту 44 Договора на предоставление услуг водоснабжения и водоотведения, опубликованного в газете «Вечерний Алматы» от 07.03.2020 года (далее – Договор), в случае наличия задолженности Услугодатель уведомляет Потребителя. Уведомление должно быть вручено Потребителю лично под роспись или иным способом, подтверждающим факт отправки и получения. При этом уведомление, направленное одним из нижеперечисленных способов, считается врученным Потребителю в следующих случаях: – уведомления, напечатанные на счет-квитанциях, выставляемых Потребителям с даты доставки счет-квитанции. Таким образом, ежемесячно в счет-квитанции «АЛСЕКО» печатается уведомление. Но не все потребители читают информацию в счет-квитанции, таким образом Предприятием принято решение дополнительно оповестить должников об имеющейся задолженности. Данные меры носили единовременный характер.

Не погашение задолженности в установленные сроки, влекут серьезные последствия для потребителей, включая отключение от услуг, аресты банковских счетов и блокировка карточек, запреты на выезды и РК и многие другие ограничения.

Если потребитель услуг будет откладывать оплату долга, задолженность будет только расти (ежемесячно добавляется текущие начисления, пеня за просрочку платежа, судебные или нотариальные издержки и сумма оплаты за деятельность судебных исполнителей).

С июня месяца стартуют мероприятия по отключению должников от сети в частном секторе, будет привлекаться спецтехника. Рейды будут проводиться до глубокой осени во всех районах малоэтажной застройки.



# ЕРЛІК ЕЛГЕ МҰРА - ҰРПАҚҚА ҰРАН

**ЖЕҢІС КҮНІ!  
ДЕНЬ ПОБЕДЫ!**



Дүниені дүр сілкіндірген Ұлы Отан соғысындағы жеңіске осы жылы 76 жыл толып отыр.



Жеңісті жақындатқан ата-апаларымыздың ерлік істері мәңгі өлмейді. Осы кісілердің еңбегін қалай болса да ақтау мақсатында біздің мекемеден де ерекше көңіл бөлініп, ауданымыздың соғыс кезінде қызмет етіп, ерлік көрсеткен әжелерімізге құрметімізді арнадық. 3 ардагер апамыздың үйлеріне бардық. Ерекше көңілімізде қалғаны Хатия Абылқасымқызы.

Кәсіпорын атынан азық түлік себетін көтеріп, Хатия апамыздың үйіне бардық. Үйіне кірген уақыттан бастап сол 50 жылдарға оралғандай сезімде болдық. Ең бірінші көзге түскен телефон болды. Дәл солай, мұндай аппараттар қазір тек орталық мұражайларда ғана кездеседі. Хатия апамыз 1931 жылғы. Қазір жасы 90 да. Өзінің әңгімесі бойынша ол кезде апамыз 2 сыныпта оқитын оқушы екен. Әңгімесін айтып, шер тарқатқан Хатия Абылқасымқызы өсиет сөздерімен де, ойларымен де бөлісіп, батасын берді. Адамзат тарихында алапат қасірет әкелген осынау отты жылдардағы зобаланңның салмағының ауыр болғанын, бүгінгі ұрпақ ешқашан да ұмытпауы тиіс. Ұлы Жеңісті жақындатуға атсалысқан абзал арыстарымыздың майдан даласында ерлігі мен отандастарымыздың тылда қосқан еңбегі өлшеусіз. Ағалардың ардақты ісін бүгінгі ұрпақ лайықты табыстармен жалғастырып келеді. Омырауларында жарқы-

раған орден-медальдарын тағып анадайдан көзге оттай басылатын ардагер ағаларымыздың қатары жыл санап сиреп барады. Бұл күні олар сұрапыл соғыстан оралмаған қарулас майдангерлерді егіле еске алады. Біздің бейбіт өміріміз үшін қан майданда ерліктің өшпес үлгісін көрсеткен батыр бабаларымызға мәңгілік тағзым! - деді апамыз.

Біздің алып барған кішігірім себетіміз емес, көңіл ниетімізге ырза болған апамызға ерекше көңіл күй сыйладық деп білеміз.

Құрметті, әріптестер! Сұрапыл соғыс, күрмеленген тағдыр тақырыбы қанша уақыт өтсе де, өз маңыздылығын жоғалтқан емес. Тіпті, ғасырға жуық уақыт өтті десекте, «ештен ұмытылған жоқ, ешкім ұмытылған емес». Себебі, біріміздің атамыз, біріміздің әкеміз осы соғыста ерлік көрсетті. Баршамыз жауынгерлік қанмен байланыстымыз. Ұлы Отан соғысының аяқталғанына 76 жыл толғанымен зұлмат жылдардың сызы әлі күнге жүрегімізде екені ақиқат. Осы тұрғыдан алғанда өткен күндерге бір көз жүгіртуді жөн көрдік.

Алғаш соғыс оты тұтанған сәтте Қазақстан халқы Отан қорғаушылар қатарына өз еркімен жаппай жазыла бастады. Нәтижесінде қазақ даласында 2 миллионнан астам адам әскери даярлықтан өтті. Атап айтсақ, соғыстың алғашқы кезеңінде 14 атқыштар және атты әскер дивизиясы, 6 бригада құрылып, майданға жіберілді. Қазақстандық 36 – жеке атқыштар бригадасы 30 – дан астам ұлттан құрылды. Алматы, Жамбыл, Оңтүстік Қазақстан, Қырғызстаннан шақырылған жігіттерден

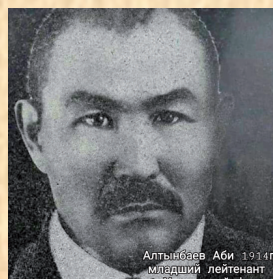
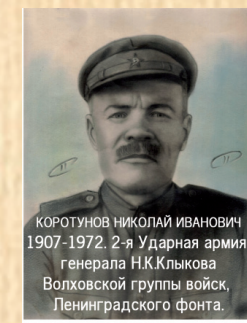
316 – атқыштар дивизиясы құрылып, оның командирі генерал М.В.Панфилов болды.

Көрі тарихтың сарғайған сары беттерін ақтарсақ, елімізден 1 миллион 196 мың 164 казакстандық қару арқалап, армия қатарына алынған екен. Былайша айтқанда әрбір бесінші адам майданға аттаныпты. Адам тағдыры төлкекке түскен сәтте қазақстандықтардың ерлігі ерен еді. Жан мен ту таласқа түскен сәтте жандарын пида еткен қазақстандықтардың ерліктері туралы жыр қылып айта беруге болады. Жалпы Ұлы Отан соғысындағы ерліктері үшін Кеңес Одағының Батыры атағын барлығы 11600 адам алса, оның 497-і қазақ даласынан аттанғандар еді. Соның ішіндегі 97-і қазақтар болатын. Оның екеуі қайсар қазақтың қыздары. Жалпы екінші дүниежүзілік соғыста Кеңес Одағы 27 миллион адамынан айырылған екен. Оның 603 мыңы қазақстандықтар. Міне, осындай дүниежүзін дүрліктірген зобалаңды барлығымыздың ата-бабаларымыз көрді. Сондықтан бабалар ерлігін мәңгі сақтау ұрпақ парызы! Кешегі кеудесіне көп медаль таққан, тағдыры қатал уақытқа дөп келіп, қиындықты еңсере білген батырларымызға құрмет көрсете білейік!

*Ақиқатты айқындап жариялар,  
Бара жатыр азайып қариялар.  
Дауыл тұрса, бүлк етіп толқымайтын,  
Бара жатыр сарқылып дариялар...*

деп М.Мақатаев өлеңге қосқандай, қатары сиреген сүйегі алтын қарияларымызға құрмет көрсете білейік!!!





2-я мировая война. Эта война изменила ход мировой истории, судьбы людей и карту мира.  
За Победу была заплачена самая высокая цена — цена жизни. В судьбе каждой семьи война оставила свой след. Деды и прадеды, бабушки и прабабушки каждый день совершали свой подвиг. Они шли на смерть в наступательных операциях, рыли окопы и организовывали полевые госпитали, уходили в леса, для того чтобы стать партизанами, работали в тылу. Для каждого было своё дело. И оно приближало последний день войны.  
День Победы — это праздник, объединяющий поколения. Наша задача — сохранить память о подвиге народа, который своим единством и сплочённостью, трудолюбием и самоотверженностью, невероятной любовью к Родине обеспечил нам мир, свободу и независимость. День Победы — это праздник, объединяющий поколения. Мы помним свою историю и гордимся ею!



Вода, является важнейшим экономическим ресурсом, который напрямую связан с развитием общества. Кризисные явления в экономике, нехватка энергетических ресурсов и продовольствия поставили во всем мире во главу угла экономического мышления экономию, правильное распределение ресурсов, в том числе одного из широко потребляемых ресурсов – питьевой воды. Технично-экономические мероприятия, которые способствуют сбережению воды и повышают эффективность ее использования в промышленности, сельском хозяйстве и в быту – настоятельная необходимость нашего времени.

Введение инновационных технологий при добычи и распределения водных ресурсов подразумевает использование современной электроники и цифровизации. Повсеместное внедрение и обслуживание современных средств измерения, передачи данных и автоматике требует использования высококвалифицированных специалистов в области автоматике и измерений.

В целях обслуживания измерительных приборов и автоматике технологических процессов при производстве и распределении воды, отвода и очистки сточных воды на Предприятии функционирует отдельное структурное подразделение.

Отдел имеет в своем составе 11 сотрудников:

#### Для справки

Возглавляет отдел контрольно-измерительных приборов и автоматике управления автоматизации Лисицкий Олег Леонидович

Олег Леонидович имеет степень кандидата физико-математических наук, имеет патенты на изобретения. Его труды публикуются в научных журналах, Лисицкий Олег частый участник различных специализированных конференций и фору-

## Сбережение воды – настоятельная необходимость нашего времени

Отдел контрольно-измерительных приборов и автоматике управления автоматизации департамента технологического регулирования

*мов. В целях обмена опытом проходил стажировку в Минском водоканале и курсы с оборудованием SEBA KMT в Германии (Бамберг) по поиску утечек. На предприятии работает с 2011 года.*

*Отдел укомплектован с высококвалифицированными специалистами.*

- Инженеры КИПиА 1-ой категории - Медеубаев Жандос, Ермекулы Ержан, Амангелдиев Ержан Мухтарович

- Инженер КИПиА 2-ой категории Ибжанов Кайсар

- Инженер КИПиА Калиаскар Канат

- Техник 1 категории Кадырова Марджина

- Слесари по КИПиА 6 разряда - Нургожа Медет, Байжан Арман, Гончаров Алексей Анатольевич

- Уборщик производственных помещений Саттарова Махирам Масимахуовна

За отделом КИПиА УА ДТР закреплена 1 автомашина для об-

служивания участков ГКП «Алматы Су»

Отдел обслуживает автоматике и средства измерения участков 3-х департаментов ДВИ ДВО и ДВС, расположенных как в черте города, так и за его пределами.

За последние годы отделом повсеместно на предприятии были внедрены технологии частотно регулируемых приводов, работающих в автоматическом режиме, что значительно повысило энергоэффективность работы насосных станций. Проведена замена систем защиты глубинных насосов с электроникой советского производства на современное оборудование различных зарубежных производителей. В частности автоматике систем плавного пуска насосов и станций защиты, таких известных производителей промышленной электроники как

Schneider Electric, Danfoss, Siemens, Grundfos, OBEH, moellerид.

Проведено внедрение современных технологий на основе локаль-

ных SCADA систем по диспетчеризации и управлению оборудованием насосных при помощи сенсорных панелей и локальных компьютеров, что значительно облегчает труд дежурного персонала насосных станций и уменьшает влияние человеческого фактора на работу оборудования.

Для экономного использования природного ресурса – воды предприятие полностью оснащено приборами технологического учета, которые соответствуют современным требованиям к средствам измерений в РК. На предприятии эксплуатируются приборы учета воды, как отечественных производителей, так ближнего и дальнего зарубежья таких марок как «АЭТКАЗ», «Взлет», «Питерфлоу», «FLEXIM». Сотрудники отдела проходили обучение в представительствах производителей расходо-

меров. Кроме расходомеров отделом КИПиА обслуживается автоматика водонапорных башен, датчики уровня резервуаров, контроль и включение скважин по радиоканалу, датчики давления на выходах с насосных, и все необходимые звуковые и световые сигнализации. Безаварийная работа автоматике значительно уменьшает аварийные ситуации на сетях и источниках водоснабжения, что предотвращает срывы водоснабжения потребителей.

Сотрудники отдела участвуют при замерах эффективности работы силового оборудования насосных, дают рекомендации по правильной установке современного основного оборудования насосных и фильтровальных станций. Отдел КИПиА участвует при выявлении потерь воды между добывающими станциями и подачей обработанной воды к потребителю, что дает возможность более экономично использовать природные ресурсы.





При введении современной цифровизации необходимо передавать и обрабатывать данные с помощью современных программных продуктов, что исключает человеческий фактор в достоверности передачи данных с приборов учета и контроля, а также увеличивает быстроту принятия решения в нештатной ситуации.

На предприятии отделом автоматизации эксплуатируется общая SCADA система АГИС отечественного производства, использующая GSM связь, отдел КИПиА обеспечивает работоспособность первичных приборов учета департамента водисточников, информация которых передается в центральную диспетчерскую для дальнейшей обработки и принятия решения по режиму работы насосных.

При подачи качественной воды потребителю вода требует контроля качества и обработки, для этого на предприятии используется современное электронное оборудование, которое требует правильной настройки. Ранее в ГКП «Алматы Су» обеззараживающим был жидкий хлор, который относится к классу высокоопасных соединений, и тем самым приписывал объекту статус особо опасного. Для снижения угрозы окружающей среде в качестве дезинфицирующего средства водоканал внедрил новый способ обеззараживания воды: на станциях стали использовать гипохлорит натрия, менее токсичный и опасный, чем жидкий хлор. Оборудование для настройки и обслуживания электроники химводоприготовления требует квалифицированного персонала, чем также занимаются сотрудники отдела КИПиА.

Отдел КИПиА проводит ремонт и настройку манометров, датчиков давления и иного измерительного оборудования, имеет лабораторию для проверки манометров, паяльную станцию, преподаватели для настройки современных приборов с помощью ноутбука и iPhone, установку для настройки частотных преобразователей и станций управления, проводит слесарные работы по ремонту средств измерения и автоматике.

На ближайшую перспективу у отдела большие планы.

Будет осуществляться дальнейшее внедрение современной цифровизации производства, которое предполагает полное управление автоматикой технологических процессов с минимальным количеством дежурного персонала.

Еще одним перспективным направлением является Роботизация.

Роботизация — внедрение в разные отрасли производства программируемых машин и устройств. Это оборудование работает без участия человека или вдвое сокращает потребности в ручном труде.

Положительные стороны использования роботов на производстве:

Упрощают рабочий процесс (действуют по заданному алгоритму, что исключает неточности, ошибки, человеческий фактор);

Повышают производительность (могут трудиться 24 часа в сутки без простоев, перерывов, выходных и отпусков);

Снижают затраты на себестоимость кубометра воды;

Могут применяться в химически агрессивной среде (при работе с канализационными стоками), для работ повышенной опасности (на высоте, под землей, при высоких температурах);

Занимают мало места, компактные размеры экономят производственные площади;

Дешево и просто обслуживаются, стандартный срок эксплуатации — 10-15 лет;

Производство с роботами имеет много плюсов. Обратная сторона роботизации — рост потребности в техническом персонале (операторы, машинисты, инженеры и пр.) с высокой квалификацией. Для обслуживания и поддержки роботизированных механизмов требуются работники со специальным техническим образованием. Тенденция к замещению людей программируемыми механизмами подкрепляется тем, что затраты на их разработку и массовый выпуск с каждым годом снижаются.

В перспективе автоматика ГКП «Алматы СУ» должна соответствовать технологиям умного города Smartcity, что выводит РК в клуб наиболее технически развитых государств мира.

## ОТАН ҚОРҒАУ – АБЫРОЙЛЫ МІНДЕТ

2021 жылы 7 мамырда тәуелсіз Қазақстанның Қарулы Күштеріне 29 жыл толды. Бұл күн - қазақстандықтардың ерлікке толы шежіресін және Отанға қызмет ету дәстүрінің сабақтастығын сипаттайды. Қазақстан өз мемлекеттігін дамытудың 20 жылы ішінде әрдайым еліміздің қорғаныс қабілетін нығайтуға, заманауи және кәсіби армия құруға ерекше көңіл бөлді.

Қазақстан Республикасының Қарулы Күштері жауынгерлік даярлықтың жоғары қарқынды деңгейімен, сапалы жұмылдыру резервімен, ұлттық әскери оқу орындары жүйесімен және қажетті материалдық-техникалық қамтамасыз етілуімен ерекшеленеді. Біздің әскери қызметшілер жоғары кәсіби даярлық, үйлесімділік пен жауынгерлік дағды үлгісін көрсетуде. Қарулы Күштер қатарында қызмет ету әрбір қазақстандықтың құрметті міндеті, аға буынның батырлық және жауынгерлік дәстүрлеріне негізделген патриотизмнің жоғары адамгершілік мектебі ретінде қалыптасып отыр.

## ДЕНЬ ЗАЩИТНИКА ОТЕЧЕСТВА



Елімізде қос мерекені атап өту ерекше дәстүрге айналған.

Оның бірі 7 мамыр – Отан қорғаушылар күні болса, екіншісі 9 мамыр – Ұлы Жеңіс күні. Бұл мерекелер жалпыхалықтық мейрам болып саналып, ұрпақтар сабақтастығы мен жауынгерлік дәстүрлердің заңды жалғастығын көрсетеді.

Ұлы Отан соғысындағы Жеңіс – халқымыздың биік рухы мен қайтпас қайсарлығының мәртебесі. Бұл Ұлы Жеңіс бізді жана биіктерге жетелеп, рухымызды жігерлендіреді, қиындықпен күресте қуат беріп, алға ұмтылдырады.

Аға ұрпақтың қайсарлығының арқасында еліміздің қауіпсіздігін қамтамасыз ететін жинақы, ұтқыр, ұрысқа дайын Қарулы Күштер құрылды.

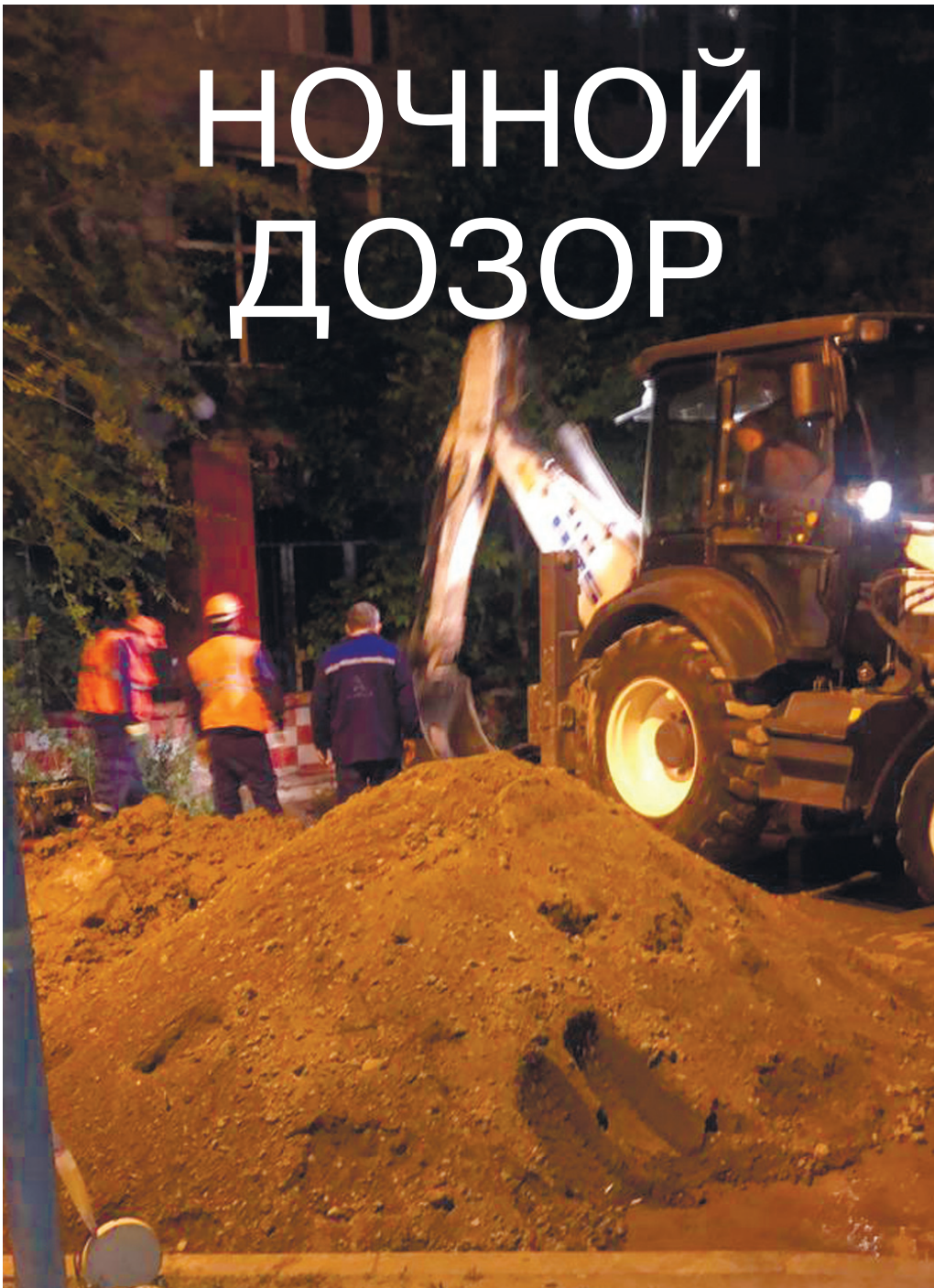
Қазақстан Республикасының Қарулы Күштері Отанын шынайы сүйетін патриоттар қызмет ететін, өскелең ұрпақ үшін арман болатын, шын мәніндегі беделді және құрметті қызмет болып қала бермек.

Ұлттық әскери күштері азаматтардың еңсесін тіктеп, еркіндігін кенейтті. Бүгінгі ұрпақ қаһармандық пен қайсарлықтан үлгі алып, бой түзейді.

Патриоттық сезімді нығайтып, ержүрек, намысшыл ұрпақ тәрбиелеуде Қарулы Күштердің қосар үлесі зор.

Айтулы күндер – жанқияр ерліктің, еңселі елдіктің рухы өрлеп, Жеңіс жалауы желбіреген күн. Бүгінгі тәуелсіздік тұғырының берік, еңсеміздің биік болуы да, өркендеуі мен гүлденуі де – осы мерекелердің жемісі.

# НОЧНОЙ ДОЗОР



## У СЛОЖНОГО ХОЗЯЙСТВА ВОДОСНАБЖЕНИЯ И ВОДО- ОТВЕДЕНИЯ НЕТ СЕЗОНОВ И ПЕРЕРЫВОВ.

Алматинцы давно привыкли, что в любое время суток, даже ночью, все услуги должны быть бесперебойными.

Вечером, когда большинство горожан возвращаются домой с работы аварийные службы предприятия несут свою вахту. В ночное время на предприятия работают аварийные бригады по водопроводным и канализационным сетям, на объектах и цехах предприятия.

Мы решили выйти в ночной дозор вместе с коллегами из аварийных служб.

Ближе к 20:00 часов мы позвонили начальнику Медеуского района Айдару Мухтарову, чтобы начать наш фоторепортаж со съемки аварийной бригады перед ночной работой. Однако аварийная бригада уже осуществляла ремонтные работы по устранению течи на одной из улиц города. На момент нашего приезда авария была уже ликвидирована, и начались завершающие работы по благоустройству.

Под руководством бригадира Ашимбаева Жанибека работали слесари Райжанов Жаксылык, Уайтов Бектен, Шиянов Нурбек. Также ночную вахту вместе с ними нес водитель Касенов Нурбек.

Пока ребята продолжали работы по временному благоустройству

места раскопки мы поговорили с Ашимбаевым Жанибеком.

— Работать ночью непросто, конечно, организм с трудом приспосабливается. Но это тоже у всех индивидуально. Работать в таком режиме, привыкли. А в плане проведения ремонтов и раскопок в чём-то легче, чем днём, но иногда и наоборот. Если проводим ремонт на проезжей части какой-то магистральной дороги, то после 9 часов вечера удобнее. А во дворах по-другому — слышимость ночью лучше, а мы иногда шумно работаем, жители жалуются. К работе в ночное время и особые требования к правилам безопасности и охраны труда.

Но самая главная задача побыстрее устранить аварию и дать воду которую ждут тысячи жителей нашего города.

В это время бригада канализации в другом районе Алматы устраняли засорение дворовой сети. В эту смену работали слесари АБР - Садыков Медет Мукажанович, Уркинбаев Еркебулан Толегенович, Бисенбаев Кайрат Бердигалиевич, бригадир Казиев Мейрамбек Теменович и водитель фургона Раскулов Алмат Абайулы.

— Сейчас, устрояя засорение канализационной сети диаметром 150 мм, столкнулись с небольшими сложностями: на колодец припарковался автомобиль, вот занимаемся поиском автовладельца. Ситуации бывают разные, иногда сложно найти ночью работников КСК, особенно трудно попасть в ночное время на территории соцобъектов.

После того как водитель неудачно припаркованной машины был найден через домовый чат, в течении 10 минут бригадой был устранен засор, причина была банальная — несколько тряпок и жировые отложения мешали нормально работать домовой канализационной сети. Всего в эту смену у бригады было несколько заявок и все в разных частях района. Следующая заявка поступила с микрорайона Зердели. На месте была уже вызвана спецмашина. Необходимо было прочистить большую протяженность внутридворовых сетей канализации, которая под силу только спецтехники.



Осы тізімді Гүлзат Стаханқызы да толықтырып келеді. Кәсіпорында су желілері департаментінде өндірістік техникалық бөлімде жұмыс істейді. Жұмыста белсенділік танытып, мекемеде түрлі жобалар ұсынып топтың алды болып жүреді. Бала күтімі бойынша демалысқа шыққан уақытында моншақпен тоқу қолөнеріне көңіл бөліп, қазір хоббиіне айналдырған. Қазіргі кезде заман талабына сай әр адам жан жақты болуы тиіс дейді Гүлзат ханым.

«Менің хоббиім қазір қосымша табыс көзіне айналуға. Бірінші тоқып бастағанда қыздарыма туыстарыма әдемі әшекейлер тоқып бердім. Қазір сұранысқа ие болғандықтан, қосымша қаражат көзіне айналды. Көңілімнен де шығады, сонымен қатар басқа адамдармен де бағаланады» дейді сөзін жалғастыра отырып, бос уақытында спортпен шұғылданып әріптестерімен бірге тауға баруды әдетке айналдырғанын атап өтті.

«Тау баласы тауға қарап өседі» демекші тауды сүймейтін қазақ жоқ шығар. Тек оны сүйіп қана қоймай, тауға шығып, саяхаттағанды, қызықты оқиғаларды басынан кешіргенді жақсы көреміз. Райымбек ауданының тау бөктерінде өсіп, сол тауларға шөп шабуға, су қайыруға атаммен ағаммен кішкентай кезімде барып тұратынмын. Кіндік қаным тамған жер тау бөктері болғандықтан, ауылдың таза ауасына бөленгендіктен, тауды қатты сағынатынмын. Тауға шығуға қызығушылығым зор болға-



## ХОББИИ – ҚОЛӨНЕР

**Халық өмірімен, тұрмысы тіршілігімен біте қайнасқан өнер шеберлерінің қолынан шыққан қолөнер туындыларына көз салмай өту мүмкін емес. Қолөнер бұйымдарымен шұғылданатындардың өзі табиғаты нәзік ерекше жандар. Қазіргі халық талғамына сай қолөнер түрінің бірі бағалы тастардан жиналған моншақтардан түрлі ерекше бұйымдар жасауға болады.**

**Жұмыстан тыс уақытта қосалқы өнермен, спорт түрлерімен шұғылданатын кәсіпорын қызметкерлері туралы басылымның алдыңғы сандарында жазып жүрдік.**



ндықтан, апта сайын таза ауаға, тауға шыққым келіп тұрады»- дейді.

Біріншіден бұл жаңа әсер алу, өзіне табиғаттың жана қырларын ашу, биіктерді бағындыру, өзіндегі сенімділікті арттыру деп санаймын. Екіншіден, тауға шығудың денсаулыққа пайдасы өте көп.

Қазір артық салмақтан арылу үшін үйде отырып, диета ұстайтын кісілер бар. Бірақ, аз қимылдайды. Аз қимылдаған соң, артық май жиналады. Артық салмақты «диета ұстап, жоямын» деп ойлағанымен диета деген ағза үшін үлкен стресс. Ал тауға шықса, артық салмақтан онай арылады. Зат алмасу процесі тез жүреді. Биікте оттегі аз, метаболизм қарқын алады. Ең жақсы диета – тауға шығу. Тауға шықса, жүрек бұлшық еттері де күшейеді. Егер жүрегіңде қандай да бір ақау болмаса, онда тауға жиі шығу арқылы, түрлі аурулардың алдын алуға болады. Таудың ауасы – ем. Қылқанжапырақтылар өседі. Аршадан бөлінетін эфир майлары денсаулыққа көп көмек етеді. Қала ішінде қандай фитнес клубқа, жаттығу залына барғанымен бәрібір қаланың лас ауасымен тыныс аламыз. Танертен жол бойында, немесе аллеяларда жүгіреміз, бірақ, өкінішке орай, автокөліктерден шығатын көмірқышқыл газын жұтамыз. Соның орнына тауға шықса, қандай ғанибет, – деп сүйсіне ермекке айналған спорт түрін баяндап берді.





## БАСТЫ МІНДЕТ – САПАЛЫ ҚЫЗМЕТ

«Алматы су» кәсіпорны жүйелі түрде жұмыс атқаратын ірі кәсіпорын. Мекемеде 5 департамент бар. Басылымымыздың алдыңғы нөмірлерінде әрқайсысының жұмысына біз ерекше тоқталып жүрміз. Күнделікті тұтынушылармен кері байланыс құрып, есептеулер жүргізіп, қызметкерлерге уақытылы жалақы түсуіне ықпал етіп отырған департамент өтім қызметі.

Өтім қызметі қалай жұмыс істейтіні жайлы департамент директоры Жұмагулов Олжас Сайлыбайұлымен сұхбаттастық.

Кез-келген кәсіпорын жұмысының түпкі мақсаты-өз тұтынушыларының қажеттіліктерін қанағаттандыру, яғни олармен жұмыс істеу маңызды қызмет бағыттарының біріне айналады. Халықтан пайдаланған судың ақысын өндіріп алу шеберлікті сонымен қатар ерекше методикаларды қажет етеді. Есептеулерді дұрыс жүргізіп, күнделікті тұтынушылармен қарым-қатынасты орнату департамент қызметкерлерінің басты мақсат міндеттері.

«Алматы су» кәсіпорны қаланың 98 пайызын сумен және көріз желілерімен қамтамасыз етіп отырғандықтан, іс жүзінде шамамен әрбір алматылық мекеме тұтынушысы болып табылады, сондықтан кәсіпорындағы өтім қызметі департаменттің жұмысына ерекше үлкен көңіл бөлінеді.

Өтім қызметі департаментінде 3 басқарма бар, барлығы 530 адам қызмет етеді.

Департаментте тұтынушылардың толық және анық ақпараттық базасы құрылған; арнайы тұтынушылар базасымен бағдарламалық жағынан қамтамасыз етілген; тұтынушыларға қызмет көрсетуде ақпараттық технологиялардың жетістіктері (банкомат, интернет-банкинг, терминалдар арқылы төлемдерді қабылдау) қолданылады. Кәсіпорын негізінен халыққа қызмет көрсету сапасын арттыруға ықпал ететін жобаларды әзірлеумен және енгізумен белсенді айналысады.

Департамент жұмысында қандай да бір

негізгі міндетті бөліп көрсету қиын, бағыттардың әрқайсысы кешенді жұмысты қамтамасыз етеді – деп атап өтті департамент басшысы Олжас Сайлыбайұлы.

Мәселен, келісім-шарт бөлімі қосылыстарға негіз дайындайды, жауапкершілік шекарасын анықтайды, келісімшарттардың есебін және техникалық құжаттаманың есебін жүргізеді. Бізде көп тұтынушылар қарым-қатынасты ретке келтіру қажеттілігі туралы көп ойламайды, олар кеңес заманының құжаттарына риза.

Суды реттеу басқармасы бар. Ол жерде 305 адам қызмет етеді. Басқарма басшысы Нұрболат Орынбасарұлы. Тек халықтың ғана көңілін таппай, әр қызметкеріне ерекше құрметпен қарайтын, әрдайым қолдаушы басшы деп атап өтті әріптестері. Басқарманың негізгі міндеті нақты есептеулер жүргізу. Мекемедегі бақылаушылар да осы бөлім мүшелері. Бақылаушылар мен инженерлерден тұратын су ресурстары инспекциясы күрделілік дәрежесіне байланысты объектілерді тексерумен айналысады, суды пайдалану ережелерінің сақталуын, қосылу заңдылығын қадағалайды.

Коммерциялық шығындар мен кемшіліктерді азайту. Ол үшін барлық коммерциялық нысандарды келісімшарттармен қамту үшін тұтынушыларға түгендеу жүргізу, тұтынушылардың барлық түрлері бойынша көрсеткіштерді үнемі алу қажет.

Ағымдағы жылы жаңа желілер пайдалануға берілген аудандарда жаңа абоненттермен шарт жасасу бойынша көп жұмыс жүргізілетін болады. Қазірдің өзінде мұндай жұмыс Думанда, Мұзтау шағын ауданы, Алатау аудандарында жүріп отыр.

Борышкерлердің көріздік бұруларын бұғаттау бойынша үлкен жұмыс күтіп тұр, деп атап өтті дебиторлық берешекті өндіру және аналитика басқармасының басшысы Думан Рамазанұлы. Сонымен бірге, сөзін жалғастыра отырып, қаланың әр ауданында өзіндік ерекшеліктер бар.

Шағын коммерциялық нысандар көп жерде, керісінше, өнеркәсіптік кәсіпорындар шоғырланған жерде, бір ауданда тек көп қабатты үйлер, ал басқа ауданда тек жеке сектор бар дейді маман.

Аудандық учаскелердің басшылары мен инженерлерінің арасында жас қызметкерлер де бар, бірақ негізгі басқарушы персонал - көп жылдардан бері жұмыс істеп келе жатқан мамандар.

Қызметкерлерді оқыту тұрақты жүргізіледі, кадрларды ротациялауды жүргіземіз. Ол өз жемісін беріп отыр. Қауіпсіздік техникасына ерекше көңіл бөлінеді. Күн сайын нұсқама өткіземіз, деп атап өтті басқарма басшысы.

Егер жеке тұлғалар туралы айтатын болсақ, онда олармен Халықпен жұмыс басқармасына жүктелген. Басқарма басшысы Санжар Сақенұлы. Бұл басқармада бірінші ақпараттық есеп айырысу орталығының шот-фактурасы мен деректер базасын қалыптастырады, барлық есептеу құралдары, әрине, база арқылы өтеді, яғни осы бөлімнің мойнында. Бөлімде 165 адам қызмет етеді. Сонымен қатар, халыққа қызмет көрсету орталықтары да осы бөлім құзіретінде. Бөлім басшысы Санжар Сақенұлының мамандығына деген сүйіспеншілігі мен халықпен тілдесуі өз жұмысының маманы екенін дәлелдейді. Басқарманың өзі жеке тұлғалар, заңды тұлғаларға қызмет ету, көппөтерлі және жер үйлермен жұмыс істеу бөлімдерінен құралады. Биылғы жылы басқарма алдына суды есепке алу аспаптары жоқ тұтынушылар бойынша төлем мөлшерлерінің жаңа жүйесін қолданысқа енгізу рәсімін аяқтау міндеті қойылды. Жеке сектордың тұрғындары пәтер тұрғындарынан кем емес су жұмсап, су үшін 2 есе аз төлейді. Осы бағыттағы негізгі іс-шаралар мен рәсімдер жасалды. Сонымен қатар, жыл басында тіркелген азаматтар бойынша кәсіпорын базасы жаңартылды, бұл қосымша мөлшерде тек екі айдың ішінде 98 млн. тенге кәсіпорынға табыс әкелді. Жақын арада тұрғындар бойынша деректер кәсіпорынның бағдарламалық қамтылымына автоматты түрде түсетін болады.

Қызмет көрсету сапасын да жоспарлы түрде жақсартып, бірқатар қызметтерді онлайн форматқа көшірілген болатын деп атап өтті басқарма басшысы Санжар Сақенұлы.

Биыл басқарудың ұйымдастырушылық құрылымына біраз түзетулер енгізілді. Жеке құрылымдарға көппөтерлі, жеке және заң секторы шығарылды. Тұтынушыларға қызмет көрсетуді өте сауатты және тәжірибелі қызметкер Гүлнар Жеткеншекқызына сеніп тапсырды. Енді әрбір секторы дамуда бірдей жок ауытқулар. Тұтынушыларға қызмет көрсету үдерісіне де түзетулер енгізілді. Қызметтердің бір бөлігі онлайн режимге ауыстырылды, КҚКО-да үнемі дезинфекция жүргізіледі.

Өтім қызметінің мамандарының мойнында тек қана халыққа сапалы қызмет ету ғана емес, мекеме қызметкерлерінің де жалақы алуына еңбектерінің төлемақысын, жалақысын алуға ықпал етеді.

"Алматы су" өз тұтынушыларымен анық, ашық және түсінікті қарым-қатынас құрғанды басты мақсат етіп отыр, өйткені бұл өркениетті нарықтың негізі.





## У НАС ПРОФЕССИОНАЛЬНАЯ КОМАНДА

*Управления государственных закупок это одно из самых важных служб в структуре предприятия, Что, это за служба и чем она занимается, рассказывает Макулбеков Ернур Макулбекович.*

### — Чем занимается Ваше управление?

— Главная наша задача это обеспечение нужд производства товарными и материальными ресурсами. В силу специфики работы нашего предприятия текущая деятельность управления логистики в большей степени соответствуют классическому снабжению — закупки, хранение и перемещение ТМЦ. Исходя из этого, функционально в управление входят три подразделения: отдел гос закупок, отдел аналитики и контроля исполнения договоров, отдел складского учета

### — Как происходят закупки?

— Главной особенностью является то, что все товары и услуги закупаются только посредством централизованного веб-портала государственных закупок Республики Казахстан. Это система предоставляет единую точку доступа к электронным услугам в сфере государственных закупок и позволяет осуществлять участие в государственных закупках в качестве заказчика, организатора и поставщика с любого компьютера подключенного к сети Интернет.

В сущности, это и определяет то, что закупочные процедуры в нашей организации регламентированы, растянуты во времени, рассчитаны на полную открытость и доступность для всех заинтересованных лиц внешнего и внутреннего контура. Именно из-за этого осуществление мгновенных поставок у нас почти невозможно, поэтому для подразделений нашего предприятия

очень важно корректно планировать свои потребности. Как и везде, ключевым критерием определения победителя закупки является цена при обязательном условии, что товары, работы и услуги соответствуют тем критериям, которые мы предъявляем в конкурсной документации. Как правило, при закупке работ и услуг, также оценивается и критерий опыта работы участников.

### — Расскажите подробнее о ваших сотрудниках.

— В управлении работает 20 человек. Это те специалисты, кто занимается проведением закупочных процедур и сопровождением договоров поставки, кроме того это складские работники которые обеспечивают приемку, хранение и выдачу ТМЦ. У нас в управлении сложилась хорошая и профессиональная команда, сотрудники которой без сомнения трудятся с хорошей отдачей и неравнодушным отношением к своему делу! За что им еще раз большое спасибо!

### — Каковы основные трудности работы логистов? Как часто сталкиваемся с некачественными товарами, и какие меры предпринимаются в таких случаях?

— Как, наверное, и в любом подразделении, трудности бывают и у нас. Если говорить конкретно о некачественных товарах или услугах, то здесь нужно отметить что действительно встречаются много недобросовестных поставщиков, которые пытаются поставить не качественные товары или тянут сроки оказания услуг.

Поэтому, чем детальнее проработаны документы для проведения закупки, тем, образно говоря, безопаснее себя может чувствовать предприятие.

### — Есть ли вопросы от Департаментов, управлений и отделов предприятия по поставкам? Как решаются эти вопросы?

— Конечно, вопросы возникают. В первую очередь это касается сроков поставки. Не буду лукавить, здесь бывает, что возникают проблемы как организационные — задержка передачи заявок, длительные сроки проведения процедуры закупки, так и задержки со стороны поставщиков. Во вторую очередь, как говорил выше, это вопросы к качеству закупаемых товаров. Здесь я хотел бы, пользуясь случаем, попросить своих коллег, которые являются инициаторами закупки, очень тщательно формировать требования к товару в технических заданиях, так как при закупке по закону нам запрещено прописывать конкретные марки оборудования. Также хочу их попросить более тщательно анализировать заявки поставщиков на этапе технической оценки. Но, отмечу, решения почти всех указанных проблем находим совместно. Взаимодействие с другими подразделениями в этом плане, на мой взгляд, достаточно хорошее.

### — Как сказалась ситуация с коронавирусом на работе?

— Сложности были, как и у всего предприятия. И если вопросы организации удаленной работы были достаточно оперативно решены, то вопросы, связанные со сдвигом сроков поставок, поиском СИЗ — масок, антисептика, перчаток — потребовали дополнительных усилий.

Были и задержки в поставке товаров. Но мы получили серьезный опыт, наработали новые подходы для решения проблем. Хотя, не буду скрывать, в марте прошлого года были серьезные опасения и сомнения. Впрочем, как говорится, большое видится на расстоянии. Прошел уже год после начала пандемии, и, оглядываясь назад, уже уверенно можно заявить, что все предприятие в целом, так и наше подразделение, достойно справилось с этим непростым вызовом.

## ДОРОГИЕ НАШИ ЮБИЛЯРЫ!

*От всей души поздравляю со знаменательной датой в  
вашей жизни!*

*Нелегкий путь, пройденный вами с коллективом  
Алматы су, - это яркий пример непрерывной и  
добросовестной работы на благо всего предприятия.*

*Неоценим вклад каждого из вас в сложнейшие и  
энергоёмкие процессы добычи, очистки и  
реализации воды, доставки её потребителю. Это  
действительно тернистый путь, где есть  
огромная заслуга всех сотрудников.*

*Как известно, Алматы су продолжает  
быстро развиваться, успешно реализовывая  
инновационные проекты, тем самым  
модернизируя водопроводно-  
канализационное хозяйство всего города.*

*Сегодня мы - стабильное, передовое  
предприятие. Впереди нас ждут годы  
упорного труда в решении  
поставленных задач. Главная из них  
- обеспечение города  
бесперебойным, качественным  
водоснабжением и  
водоотведением.*

*Крепкого вам здоровья,  
семейного благополучия и  
успехов во всем!*

*Спасибо, что вы с  
нами!*

**С искренними  
пожеланиями,  
К. Абдрасилов**

Игорь Юрьевич Сидоренко  
Куаныш Охасович Дарибаев  
Болат Калиевич Досполов  
Ансаган Угланкызы Омарова  
Рахматулла Ергешович Абдиев  
Женис Шадиевич Искаков  
Юрий Сергеевич Камагайкин  
Нурилла Жеткербайкызы  
Талгат Мырзахметович Байгапалов  
Бактыбек Токтагулович Бейсенбаев  
Рахметжан Аширович Мусалимов  
Берик Кыдыргожаевич Масимов  
Татьяна Владимировна Наумкина





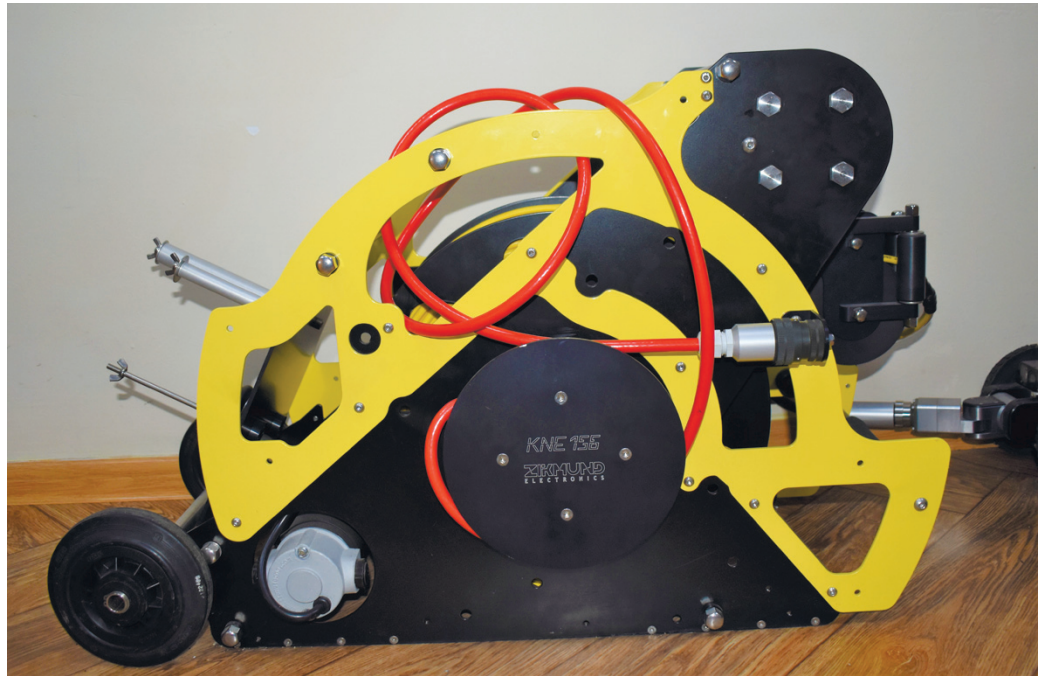
## ЕРЕКШЕ МАМАНДЫҚ

Қазақстанда мемлекеттік күзет қызметкерлерінің күні 21 сәуірге белгіленген.

Кәсіпорында ерекше атап өтетін күзетшіміз Жанболат Абдығазыұлы мекемеде істеп келе жатқанына 5 жылдан асты. Бұл кісіні барлығы таниды. Кәсіпорын қызметкерлерін жылы жүзбен қарсы алып, сәтті жол тілеп шығарып салатын ерекше жан. Қаламыздың тыныштығын тексеретін полиция қызметкерлері болса, біздің тыныштығымыз осы кісінің мойнында. Күзетші мамандығы ерекше шыдамдылықты, төзімділікті қажет етеді. Жанболат ағадан басқа біздің мекемеде 102 күзетші қызмет етеді. Тәулік бойы қызмет етіп, кезектерін таңғы уақытта тапсырады.

Көбіне біз осы кісілердің арқасында жұмыста демаламыз. Өйткені, мекемеде немесе іс-шарада күзетшінің болуы көптеген шабуылдаушылардың қылмыс жасауға деген ықыласын бірден жояды. Қорғауға деген қажеттілік табиғаттың өзіне тән дүние.

Басқа қызметкерлерге карағанда күзеттегі маман ерекше сақ болады. Қандай жағдай болмасын шұғыл шешім қабылдайды. Мекеменің санитарлық зоналарында арнайы полиция бөлімшесінен жіберілген қызметкерлер жұмыс атқарады. Судың сапасы мен қауіпсіздігі ең бірінші орында.



## Дефект найдет робот

*Сезон телеинспекции сетей в самом разгаре*

Причины выполнения телеинспекции могут быть различные. Например, нужно найти потерянный колодец, который есть на схеме, но его нет на тротуаре или газоне. Или необходимо осмотреть сеть канализации на наличие незаконных врезок, определить состояние трубопровода, провести осмотр после промывки, после прочистки сети, перед и после санации.

В основном специалисты лаборатории диагностики проверяют состояние канализационных труб. Часто выявляемые дефекты — жировые отложения, трещины, смещения, расхождения труб в стыках, скопление мусора, коррозия, обрушение свода трубы, трещины, разрушенные стенки колодца. В наиболее аварийном состоянии, как правило, находятся сети в исторической части города, которые проложены уже давно.

Для обследования коллекторов большого диаметра используется робот на движущейся платформе, на сетях диаметром 100-200 мм осмотр проводят с помощью проталкиваемого комплекса с поворотной видеокамерой, которая позволяет осмотреть трубу с разных ракурсов. Еще одно важное направление — контроль качества работ подрядных организаций. Без подтверждения отсутствия дефектов просканированного, отремонтированного трубопровода не принимается объект у подрядчика.

Заглянув внутрь трубопровода любого диаметра, можно установить диагноз водопроводу или канализации без раскопки. Это позволяет корректировать ремонтные работы, во многих случаях предупреждая серьезные утечки и потенциальные аварии. Роботы на службе предприятия трудятся не первый год. Они работают там, куда человеку доступ ограничен, с их помощью можно узнать о состоянии трубопровода без раскопок. Но управляют им, конечно, люди. Без специалистов невозможно расшифровать картинку, которую видит камера, заметить потерянный колодец, правильно поставить «диагноз» трубопроводу.

О специалистах которые управляют роботами мы расскажем в следующем номере.





## КӘРІЗ СУЫНЫҢ ДА СҰРАУЫ БАР

Айжан 4-сыныпта оқиды. Өзі сондай зерек. Өр нәрсені білгісі келіп, қоятын сұрағы да көп. Кеше далада ойнап келді де, қолын жуып тұрып: – Анашым, осы біз қолымызды жуғаннан кейінгі кір су қайда кетеді? – дегені... – Кір су құбырлар арқылы қаланың сыртындағы су жинайтын арнайы тоғандарға құйылады. – Мәссаған, жаман суды не істейді сонда? Расында да, кәріз суы қайда барады! Сіз білесіз бе?

Кәріз суы қайда кетеді, олар екінші рет көдеге жаратыла ма? Жалпы, Алматының канализация жүйесі қалай жұмыс істейді? Талдап айтайық...

Ағын су бақылаусыз емес Алматы – тармақталған инженерлік инфрақұрылымы бар алып мегаполис. Соның ішінде кәріз жүйесі маңызды рөл атқаратын қала инфрақұрылымының ажырамас бір бөлігі болып есептеледі. Қарапайым тілмен айтайық, кәріз жүйесі (канализация) біздің үйімізде пайдаланған сумен бірге ағып шыққан кез келген қалдық. Яғни тұрғын үйлердің кәріз желілерін қоса алғанда, қаладағы ауруханаларды, мүрдехана мен мал соятын цехтар, түрлі мекеме мен компаниялардан, жалпы қаладағы барлық нысандардан шығатын сарқынды су. Міне, осы ағын суды диттеген жеріне жеткізуде «Алматы Су» МКК-нің атқаратын қызметі зор. Бүгінде «Алматы Су» МКК бүкіл қаладағы шаруашылық-тұрмыстық ағын

### СІЗ БІЛЕСІЗ БЕ?

Кәріз суын тазарту жұмыстары механикалық, биологиялық, физикалық-химиялық және дезинфекция секілді төрт кезеңнен тұрады.

суды бұруды қамтамасыз ететін 1700 шақырымнан астам кәріз желілері арқылы қызмет көрсетеді. Біз күн сайын орталық кәріз жүйесін пайдаланамыз, бірақ ешкім сол ағынды судың қайда жиналып, қалай жойылатынына көп бас қатыра бермейді. Сала мамандарының сөзіне сүйенсек, пәтерлерден, үйлерден және кәсіпорындардан шығатын сарқынды су ешқашан бақылаусыз тікелей жерге немесе су қоймаларына кетпейді. Тіпті, қаладағы қоғамдық тамақтану орындарының, сондайақ, өндіріс нысандарының шығаратын лас суы да тоқсан сайын жоспарлы түрде тексеріліп, сараптамадан өткізіледі. Сынама қорытындысы қалдық суда шекті рұқсат етілген концентрация нормасынан асып кеткенін көрсетсе, дереу шара қолданылады. Кәріз суындағы май мөлшері 1 литрде 25 мг.- нан аспауы тиіс. Химиялық талдау жұмысы алты күн жүргізіледі. Егер ол судың құрамы

белгіленген талапқа сай келмесе, мекеме басшысын кәріз құбырын тазалап, олқылықты жоюға міндеттейді. Осы тұста ескеретін бір жайт бар: кез келген құбыр қабырғасына май қалдығы көп мөлшерде жиналмауы қажет. Себебі, қабырғаға жиналған май кәріз желісінің суды өткізу мүмкіндігін төмендетеді. Ал оның салдары апатты жағдайға әкеліп соғуы бек мүмкін.

Тәулігіне – 400 мың текше метр

Кәріз желілері арқылы ағынды су алдымен қысымы жоғары құбырлар мен коллекторлардан тұратын кәріз желісіне құйылады. Одан кейін сыртқы кәріз желісі арқылы қаланың барлық негізгі көшелерімен жүріп өтіп, Алматы, Талғар, Боралдай, Қаскелең қалаларының ағын суын қабылдайтын «Аэрация» бекетіне жеткізіледі. «Алматы Су» МКК ұсынған мәліметтер бойынша күн сайын мұнда орта есеппен тәулігіне 400 мың текше метр лас су келеді. Бұл нысанның 640 мың текше метр лас суды қабылдай алатын қауқары бар. Кәріз суын қабылдайтын «Аэрация» бекеті Алматы облысының Жәпек батыр атындағы ауылда орналасқан. Аталмыш нысан кәріз суын қабылдап қана қоймай, оны тазартумен де айналысады. Аталған нысан – еліміздегі кәріз жүйесін тазалауға арналған орындардың ішіндегі аумағы жағынан ең үлкені. Өйткені, бірінші тазарту қондырғылары атшаптырым жерді алып жатқандықтан, нысанның ана басынан мына басына дейін көлікпен жүруге тура келеді. Мұнда күн сайын 100-ге жуық қызметкер еңбек етеді. Олардың қатарында инженерлер, слесарьлар және диспетчерлер, кәріздік тазарту құрылғылары (КТҚ) кешенінің бүкіл

### АЛМАТЫДА:

• Кәріз қызметіне ақы төлемеген – 41 143 абонент бар. Олардың мекеме алдында қарызы – 249 247 175 теңгені құрайды. Қызметке қайта қосылғандар – 469 тұтынушының өтелген қарыз сомасы – 4 464 241 теңге.

## ЕСІҢІЗДЕ БОЛСЫН!

• Есептеуіш құралдары жоқ тұтынушыларға суық су, кәріз қызметтеріне есептеулер тұрғын үйде тіркелген азаматтардың саны бойынша төлемдердің бекітілген мөлшеріне сәйкес жүргізіледі.

• Алматы қаласындағы суық су мен кәріз қызметтерінің тарифтері еліміздегі ең төменгі тарифтердің бірі болып табылады. Қызмет тарифтері 1000 литр (1 м<sup>3</sup>) суық су үшін 48 теңгені және ағызылатын кәріз судың 1000 литр (1 м<sup>3</sup>) үшін 25,76 теңгені құрайды.

• Кәріз қызметіне ақы төлемеген тұтынушы қатаң жазаланады. Қызметтің бұл түріне екі айдан артық ақы төлемесе, кәріз құбыры мықтап бекітіледі. Бұл ажырату жұмыстары үй шатыры арқылы жүргізіледі.



сағатқа жуық тұндырылады. Осы уақыт ішінде бассейнің түбіне қалдықтар тұнады да, судың түсі ағара бастайды. Ғимаратта үш бірдей сорғыш станция жұмыс істейді. Тазарту қондырғылардың барлық тетіктері жаңартылып, автоматтандырылған. Тұнбаның қызметі түбіне жиналған тұнбалар мен су бетіндегі майларды ерітіп арнайы құдықтарға жеткізуге дайындайды. Тәулігіне 6-7 мың текше метр белсенді тұнба арнайы аумаққа шығарылады. Ол лай қоспасы 90 га жерді алып жатқан аймаққа тасталынады», – дейді механикалық тазалау цехының мамандары. Сала мамандарының айтуынша, жалпы, механикалық және биологиялық тазарту құрылыстарының жобалық (жоспарлы) өнімділігі тәулігіне 640 мың м<sup>3</sup> құрайды. Су есептегіштер мен су үнемдейтін тұрмыстық аспаптарды жаппай орнатудың арқасында соңғы жылдары сарқынды судың көлемі азайған көрінеді.

### Микробты жоюдың түрлі әдісі бар

Ағын судың келесі кезеңі биологиялық цехта жүргізіледі. Қалдықтарды ұстайтын торлардан, құм ұстағыштардан және бастапқы тұндыру секілді механикалық тазартудан өткеннен кейін ағын су арнайы арналар арқылы аэрация станциясына өтеді. Онда ағынды су темірбетон каналы арқылы сорғы камераларына түседі. Сол жерден осьтік сорғылар үлкен бассейндерге – катушқалар принципінә сәйкес бөлінген Аэротенктерге жіберіледі. Аэротенк деп темірбетонды материалмен жабдықталған арнайы үлкен науаны айтады. Мұнда 10-ға жуық науа бар. Олардың әрқайсысының сыйымдылығы 25 текше метрге лайықталған. Ол бірнеше дәлізден тұрады. Сол дәліздердің түбінде арнайы тартылған құбырлар арқылы ауа жіберіледі. Міне, осы жерде судағы зиянды микробтарды жоюдың түрлі әдістері қолданылады. Судағы зиянды бактерияларды жою үшін қалаватқалар деп аталатын тірі организмді пайдаланады. Жаратылысынан қалдықтарды жеуге бейімделген құрттар алдымен әдейі ашықтырылып, содан кейін суға жіберіледі. Аш жәндіктер суға лап қойып, удың барлығын әп-сәтте өз бойына сіңіріп алады. Дайын болған мөлдір су аэротенк құрылғысында 8-10 сағат бойы тазартылып, тұнбаға жіберіледі.

### Ішуге қатаң тыйым салынады

Тазартудың барлық кезеңінен өткен су тап-таза, мөлдір және иісі жоқ болып түсіні өзгертеді. Сондықтан оны ағынды су деп айтудың өзі қиын. Осылайша механикалық және биологиялық тазартудан өткен кәріз суы арнайы тұнбаларға құйылады. Тольқ тазартудан өткен су бұдан кейін ұзындығы 49 шақырым болатын «Сорбұлақ» су қоймасына жөнелтіледі. Осы тұста мынаны ескерте кеткен жөн. Өткен ғасырдың 80-жылдарына дейін «Аэрация» станциясына құйылатын кәріз суы тек механикалық тазартудан өтетін. Кейіннен биологиялық цех іске қосылып, ондағы тазарту жұмысы әлдеқайда жақсара түскен. Естеріңізде болсын, бұл су қанша мөлдір болса да оны ішуге қатаң тыйым салынады. Себебі, су құрамында ауыр металдар өте көп. Сондықтан оны ауылшаруашылық саласында ғана пайдалануға болады. Демек, Алматының орталық кәріз суы техникалық дақылдарды суғаруға жұмсалады. Яғни лас су толықтай тазартылған соң, оны кәдеге жаратуға болады.

### Пайдалану мәдениеті төмен

Кәріз суын тазарту процесі энергияны көп қажет ететін ауыр жұмыс. Алайда, оның қайда кететінін және оның қалай кәдеге жаратылатынынан тұтынушылардың көбі бейхабар. Олар дәретханадағы немесе ваннадағы суды ағызғаннан кейін «іс бітті» деп ойлайды. Сол себепті, бізде кәріз жүйелерін пайдалану мәдениетіне немқұрайлы қарайды. Тұрғындар канализацияға қағаз ғана емес, шүберектер мен гигиеналық заттар, тамақ қалдықтарын көп тастайды. Соның салдарынан түрлі құбыр бітеліп, айналым бұзылады, апат болады. Түптің түбінде, тұтынушы халықтың өзі зардап шегеді. Сондықтан су шайып кетеді деп кез келген затты кәріз желісіне тастауға болмайды. Осы орайда кәріз жүйелерін пайдаланудың қарапайым ережелерін естеріңізге саламыз: – қатты тұрмыстық қалдықтарды тек кокыс шелегіне салу қажет; – қалдықтар кәрізге түсіп кетпеу үшін раковиналарға арнайы сүзгіш торларды пайдалану керек; – ал дәретханаға жеке гигиена құралдары мен құрылыс қоспаларының қалдықтарын тастауға мүлде болмайды.

## КЕРЕК ДЕРЕК

Алматыда ұзындығы – 1746,046 шақырым канализациялық құдық, 66 601 арнайы камера бар.

дың үшінші сатысында қалдықтар мен құмдардан тазартылған сарқынды су одан кейін диаметрі 40 метр дөңгелек бассейндерге жіберіледі. Бұл бастапқы радиалды тұндырғыштар (әр топта 4 тұндырғышы бар) 3 топқа бөлінген. Тұнбаларда кәріз суы екі



**"Алматы Су" МКК әкімшілігі  
Халықаралық балаларды қорғау күніне  
орай бөлім қызметкерлері арасында: ән, би,  
музыкалық аспапта ойнау, қолөнер, клип,  
хореография, өлең, әңгіме, мақала, эссе, сурет,  
кескіндеме және шығармашылықтың басқа да түрлері  
(көркем, бейнелеу, техникалық, музыкалық шығармашылық)  
тақырыптарында конкурс жариялайды:**

**"Біз бүкіл отбасымызбен бір мамандықта өмір сүріп жатырмыз!"**

**"Менің отбасым - су шаруашылығының мамандары!"**

**"Мен ата-анамды (анам немесе әкем) Алматы Суда жұмыс істейтініне  
мақтан тұтамын»**

**"Біз бүкіл отбасымызбен Алматы қаласын сумен қамтамасыз етуді  
қолдаймыз»**

**"Су-тіршілік көзі!"**

**"Болашақтағы су арнасы"**

**"Егер Мен қаланы сумен жабдықтау кәсіпорнының директоры болсам,  
онда ... »**

**Бейне, фотоматериал электрондық түрде**

**2021 жылғы 03 маусымға дейін**

**(JPG, DOC, MP3, DV, AVI, MPEG, MOV, DVD, FLV және т. б.)**

**форматта [almatysu@mail.ru](mailto:almatysu@mail.ru) электрондық мекенжай бойынша  
қабылданады.**

**Байқауға қатысуға ешқандай шектеулер жоқ!**

**Жеңімпаздар сыйлықтармен марапатталады.**

